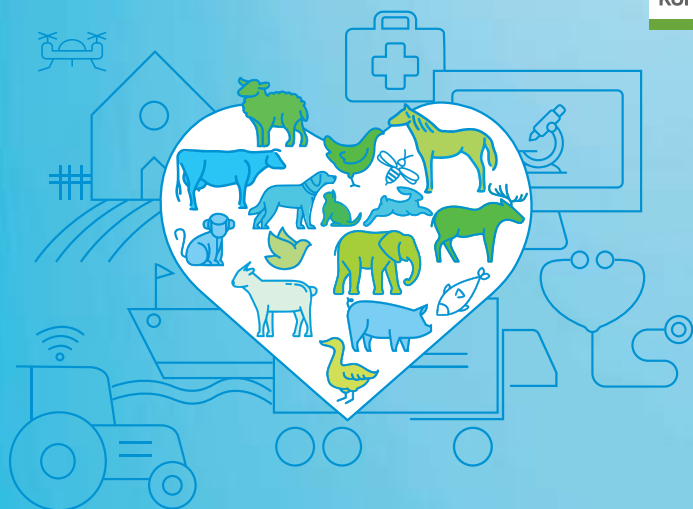

Europska
komisija

ZAHTJEVI U POGLEDU ZDRAVLJA ŽIVOTINJA

Zametni proizvodi

Jeste li znali?

Ako se sa zametnim proizvodima (sjeme, jajne stanice i zametci) ne postupa pravilno, oni mogu predstavljati znatan rizik od širenja bolesti na velik broj životinja, a posljedica toga mogu biti gospodarski gubici. Iako su prikupljeni ili proizvedeni od ograničenog broja životinja donora, zametni proizvodi široko se upotrebljavaju u općoj životinjskoj populaciji. Kako bi se spriječio prijenos određenih patogena, postoje usklađeni zahtjevi u pogledu zdravlja životinja za premještanje zametnih proizvoda među državama članicama EU-a i ulazak u Uniju.

Koja su pravila EU-a o zdravlju životinja?

[Uredba \(EU\) 2016/429](#) o prenosivim bolestima životinja (Zakon o zdravlju životinja) na snazi je od 21. travnja 2021., a dopunjena je još nekim uredbama. Više informacija dostupno je i u informativnom članku „Novi Zakon o zdravlju životinja”.

Koje ključne odgovornosti imam kao subjekt u skladu s tim novim zakonodavstvom?

Kao subjekt odgovoran za objekt u okviru Zakona o zdravlju životinja morate imati osnovno znanje o zdravlju životinja i određenim odgovornostima za sprečavanje i kontrolu bolesti. Među ostalim, odgovorni ste za:

- ♥ zdravlje svojih životinja
- ♥ razboritu i odgovornu upotrebu veterinarskih lijekova
- ♥ dobar uzgoj životinja
- ♥ registraciju životinja, djelatnosti i objekta te za vođenje evidencije
- ♥ biosigurnost, sprečavanje i kontrolu bolesti u objektu
- ♥ suradnju s nadležnim tijelima u pogledu raznih mjera
- ♥ nadziranje bolesti kod životinja
- ♥ osiguravanje premještanja životinja kojim se ne riskira širenje bolesti životinja te potrebnih dokumenata koji prate premještanje.

Registracija i odobravanje objekata za zametne proizvode

[Uredbom \(EU\) 2016/429](#) od subjekata odgovornih za objekte u kojima se prikupljaju, proizvode, obrađuju ili pohranjuju zametni proizvodi zahtijeva se da budu registrirani kod nadležnog tijela i da imaju jedinstven registracijski broj. Samo odobreni objekti za zametne proizvode, kojima je dodijeljen jedinstven broj odobrenja, mogu premještati zametne proizvode u druge države članice. Međutim, sjeme ovaca i koza namijenjeno premještanju u drugu državu članicu može se prikupljati u objektu podrijetla tih životinja umjesto u centru za prikupljanje sjemena.

Osim registracije i odobravanja objekata subjekti moraju voditi i održavati evidenciju koja sadržava sljedeće relevantne podatke:

- ♥ pasminu, starost, oznaku i zdravstveni status životinja donora koje se upotrebljavaju za prikupljanje i proizvodnju zametnih proizvoda
- ♥ vrijeme i mjesto prikupljanja, proizvodnje, obrade i pohrane zametnih proizvoda
- ♥ nalaze kliničkih i laboratorijskih pretraga i upotrijebljene tehnike.

Sljedivost (označivanje zametnih proizvoda)

Subjekti koji prikupljaju, proizvode, obrađuju ili pohranjuju zametne proizvode moraju ih označiti kako bi ih se moglo povezati sa životinjama donorima i odgovarajućim objektima, kao i s datumom prikupljanja, proizvodnje, obrade i pohrane. Pravila o označivanju zametnih proizvoda radi osiguranja sljedivosti te sprečavanja i kontrole bolesti utvrđena su u [Delegiranoj uredbi \(EU\) 2020/686](#) i [Provedbenoj uredbi \(EU\) 2020/999](#).

Premještanje unutar EU-a

Zakon o zdravlju životinja i [Delegirana uredba \(EU\) 2020/686](#) sadržavaju detaljna pravila o premještanju zametnih proizvoda među državama članicama EU-a. Ti uvjeti primjenjuju se i na premještanje zametnih proizvoda između država članica EU-a i zemalja EFTA-e, Švicarske i Norveške.

Potrebni certifikati o zdravlju životinja navedeni su u Prilogu I. [Provedbenoj uredbi \(EU\) 2021/403](#) i dostupni su u TRACES-u¹.

Zametni proizvodi koji se premještaju unutar EU-a u znanstvene svrhe i u banke gena

Nadležno tijelo države članice podrijetla može odobriti odstupanje za premještanje zametnih proizvoda u drugu državu članicu:

¹ Sustav TRACES internetski je alat za veterinarsku certifikaciju koji Europska unija upotrebljava za kontrolu ulaska u Uniju i premještanje živih životinja i proizvoda životinjskog podrijetla među državama članicama.

- ♥ ako su namijenjeni u znanstvene svrhe
- ♥ ako su namijenjeni bankama gena, osobito zametni proizvodi stoke koja pripada ugroženoj pasmini ili kopnenih životinja osim goveda, svinja, ovaca, koza i kopitara koji se drže u zatvorenim objektima ako je subjekt odgovoran za objekt otpreme dobio prethodnu pisanu suglasnost nadležnog tijela odredišne države članice za prihvaćanje pošiljke zametnih proizvoda. Takve pošiljke zametnih proizvoda treba pratiti dokument samodeklaracije koji izdaje subjekt. Premještanje se treba prijaviti u TRACES-u.

Ulazak u EU

Ulazak sjemena, jajnih stanica i zametaka goveda, ovaca, koza, svinja i kopitara u EU dopušten je pod određenim uvjetima ako ih se otprema iz odobrenih objekata za zametne proizvode koji se nalaze na popisu nadležnih tijela, kako je utvrđeno u [Delegiranoj uredbi \(EU\) 2020/692](#) i navedeno u TRACES-u. Certifikati o zdravlju životinja potrebni za ulazak u Uniju navedeni su u Prilogu II [Provedbenoj uredbi \(EU\) 2021/403](#) i dostupni su u TRACES-u.

Iz trećih zemalja, njezinih područja i zona zametni se proizvodi smiju izvoziti u Europsku uniju jedino ako je to odobreno u skladu s [Uredbom \(EU\) 2016/429](#) i [Delegiranom uredbom Komisije \(EU\) 2020/692](#), kako je utvrđeno u [Provedbenoj uredbi \(EU\) 2021/404](#).

Što je sa sprečavanjem, kontrolom i nadziranjem bolesti životinja?

Pravila o nadziranju, iskorjenjivanju bolesti i statusu „slobodno od bolesti” za stoku utvrđena su u Zakonu o zdravlju životinja i dopunjena [Delegiranom uredbom \(EU\) 2020/689](#). Teži se što ranijem otkrivanju bolesti životinja s popisa, emergentnih bolesti, a posebno najopasnijih bolesti životinja te iskorjenjivanju različitih vrsta bolesti životinja.

Pravila o **mjerama za kontrolu bolesti** utvrđena su u Zakonu o zdravlju životinja, koji je dopunjen [Delegiranom uredbom \(EU\) 2020/687](#). Uvijek morate slijediti upute nadležnog tijela. U slučaju sumnje ili potvrđenog izbijanja **najvažnijih bolesti**², kao što su slinavka i šap, afrička svinjska kuga ili klasična svinjska kuga, mjere obuhvaćaju pravila za sljedeće:

- ♥ objekt u kojem se bolest pojavila
- ♥ zonu ograničenja oko lokacije gdje se bolest pojavila i
- ♥ kontrolu premještanja životinja i proizvoda.

² Bolesti životinja razvrstane su ovisno o riziku od širenja, njihovu gospodarskom učinku na sektor stočarstva i potrebnim mjerama za kontrolu. Najopasnije bolesti životinja za koje postoje mjere za kontrolu nazivaju se bolestima kategorije A.

Ako želite znati više o Zakonu o zdravlju životinja ili vas zanimaju drugi informativni članci,
posjetite našu internetsku stranicu:
https://ec.europa.eu/food/animals/animal-health/animal-health-law_hr

#AnimalHealthLaw #AnimalHealth #OneHealth #DGSante